

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ר 2216/04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

בעניין: **פקודת פשיטת הרגל** [נוסח חדש], תש"ס-1980ובעניין: **יוסי ביטון - החייב**
ע"י ב"כ עו"ד אופיר רונןובעניין: **אלונה בומגרטן, עו"ד - הנאמנת**
בעצמה ועו"ד בר גרניתובעניין: **כונס הנכסים הרשמי - הכנ"ר**
ע"י ב"כ עו"ד דקלה גל סתיוובעניין: **בנק המזרחי-טפחות בע"מ - הנושה**
ע"י ב"כ עו"ד תמי מייזליק

מיני-רציון:

* לנושה המקצועי, שמתן אשראי וכספים היא דרך עיסוקו, יכולת תמרון והגנה רבה ביחס לעצמו ולכן יש לבחון את התנהלותו ואת תום לבו באופן קפדני. ייתכן שמכוח עקרון השוויון יש להבחין בין סוגי הנושים בעת חלוקת נכסי חייב בהליך חדלות פירעון ולהעמיד את החוב על בסיס שווה.

* פשיטת רגל – חייב – צו הפטר

* פשיטת רגל – פושט רגל – מימוש דירת המגורים

* פשיטת רגל – נושים – סוגי נושים

בקשת החייב, המצוי בהליך פשיטת רגל, למתן הפטר.

בית המשפט המחוזי נעתר לבקשה ופסק:

קריסה כלכלית של חייב פוגעת בנושים המקצועיים – המוסדיים, אך אין להתעלם מאותם נושים "רגילים" המתפרנסים מאותה עבודה ובסופו של יום לא זוכים לקבל את התמורה עבור שירותיהם וזוכים לסכום נמוך מסכום הנשייה. לנושה המקצועי, שמתן אשראי וכספים היא דרך עיסוקו, יכולת תמרון והגנה רבה ביחס לעצמו ובשל כך יש לבחון את התנהלותו התקינה במתן האשראי והכספי ללקוחותיו ואת שאלת תום לבו באופן קפדני. ייתכן ומכוח עקרון השוויון יש מקום להבחין בין סוגי הנושים בעת חלוקת נכסי חייב בהליך חדלות פירעון ולהעמיד את החוב על בסיס שווה, בין בהעדפת נושה רגיל על פני נושה מקצועי או בדרך אחרת. בנסיבות דנן אין מקום למימוש דירת המגורים של החייב ומשפחתו. התועלת הכלכלית שתצמח לנושים מכך, פחותה משמעותית מהנזק שיגרם לחייב ולמשפחתו. הנסיבות מצדיקות לאפשר לחייב לצאת לדרך חדשה כבר עתה וליתן לו הפטר מחובותיו, בכפוף להוספה של סכום של 40,000 ₪.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

לפני כבוד השופט עודד מאור

פקודת פשיטת הרגל [נוסח חדש], תש"ם-1980	בעניין:
יוסי ביטון - החייב ע"י ב"כ עו"ד אופיר רונן	ובעניין:
אלונה בומגרטן, עו"ד – הנאמנת בעצמה ועו"ד בר גרנית	ובעניין:
כונס הנכסים הרשמי - הכנ"ר ע"י ב"כ עו"ד דקלה גל סתיו	ובעניין:
בנק המזרחי-טפחות בע"מ - הנושה ע"י ב"כ עו"ד תמי מייזליק	ובעניין:

החלטה

כללי

1
2
3 1. החייב נקט מיוזמתו בהליכי פשיטת רגל בשנת 2004, כאשר ביום 2.3.05 ניתן
4 צו לכינוס נכסים בעניינו, וביום 1.2.09 הוכרז כפושט רגל.

5
6 2. התקיים אתמול דיון בבקשת החייב למתן הפטר, כאשר לישיבה קודמת
7 שהתקיימה לאחרונה, לא זומנו הנושים עקב טעות. במסגרת אותה ישיבה הועלה
8 מתווה אפשרי לסיום בדרך של הפטר, אשר היה אמור לעבור באמצעות הנאמנת
9 לבחינת הנושים וקבלת עמדתם.

10
11 במסגרת הדיון חזרה הנאמנת וציינה כי מבקשת לתמוך בהצעת החייב למתן
12 הפטר בתשלום נוסף של 40,000 ₪ ולהצעה הצטרף אחד הנושים, כאשר בנק מזרחי-
13 טפחות התנגד להצעה, וביקש כי טרם ייעשה כן – ימומש נכס המקרקעין שבבעלות
14 החייב.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

1   3. במאמר מוסגר יצויין שהמדובר בתיק המתנהל לאורך שנים, ודווקא תוכנית
2   ההתייעלות במשרדי הכונס הרשמי (תוכנית הקרויה בפי כל, כך אני שומע,
3   "הרפורמה"), שנועדה, בין היתר, לתחום את הליך פשיטת הרגל למסגרת לוחות
4   זמנים כללית, נכונה וראוייה - בהקשר זה.

רקע

5
6
7   4. החייב נשוי ואב לשלושה קטינים.
8   החייב מתפרנס למחייתו כקבלן לעבודות מחיצות גבס, תחום בו הוא עוסק עוד
9   משנות ה-90.

10
11   5. הסתבכותו הכלכלית של החייב, החלה כאשר אחד לקוחותיו העיקריים של
12   החייב על הזמנותיו התבססה עיקר עבודתו, נקלע לקשיים כלכליים, ככל הנראה הפך
13   לחדל פרעון, וכתוצאה מקריסה כלכלית זו של הלקוח, נפגעה עבודת החייב, ועל כן
14   נקלע החייב אף הוא עצמו לקשיים - הן כלכליים, כאשר נותר נושה בסכום גבוה
15   באותו לקוח שקרס כלכלית ושלא שילם לו את החוב כלפיו, ואף נותר חייב לספקים
16   ולבנקים הממתינים לקבל את כספם, והן מבחינה תעסוקתית - כאשר מטה לחמו
17   נגדע, כאשר מי שהיה לקוח מרכזי חדל במצב דברים זה מהזמנת עבודות.

18
19   6. הסתבכותו הכלכלית של אותו לקוח פגעה ישירות בחייב, אשר נקלע לחובות
20   כספיים נוספים, וזאת ללא קשר לרקע הכלכלי וההאטה במשק באותן שנים,
21   ובאירועים הבטחוניים באותה עת, שאף הם לא הטיבו עם החייב.

22
23   7. למרות שהלקוח הגדול קרס כלכלית, ועל אף שהחייב נותר נושה בו בסכומי
24   כסף גדולים - אותם לא יזכה לראות, לא אמר הוא נואש, ניסה להמשיך ולצאת לדרך
25   חדשה, ולהמשיך להפעיל את עסקו הקטן, על מנת להמשיך ולהתקיים כלכלית וכן
26   להשיב את חובותיו לנושיו שלו עצמו.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

1 8. איתרע מזלו, והגורל זימן לחייב ולבני המשפחה אסון כבד מנשוא, והעצב,
2 הצער והיגון הרב הכניעו את החייב, ולא יכלו כוחותיו לעמוד אל מול נושיו שהמשיכו
3 להתדפק על דלתותיו, ולא מצא הוא מוצא אלא לפנות להליכי חדלות פירעון, ונקט
4 בהליך פשיטת הרגל שלפני.

על כרוניקה של תגובת שרשרת

5
6
7 9. נדמה שמקרה זו מציג באופן בולט את ההשלכות המיידיות ואת תגובת
8 השרשרת של הליך חדלות פירעון (בין של יחיד או של תאגיד), כלפי הנושים.

9
10 10. אל מול קריסתו הכלכלית של חייב, בין שהינו תאגיד ענק או יחיד, עומדים
11 מנגד הנושים.

12 באומרנו "נושים", משווה לנגד עיניו הקורא – דרך כלל - את אותו נושה
13 מוסדי, נושה מקצועי: שהוא תאגיד בנקאי, חברת ביטוח, חברת הלוואות חוץ
14 בנקאיות או תאגיד גדול ואיתן כלכלית.

15
16 עם זאת – קיימים לצדם של הנושים המקצועיים, נושים שהם משמעותיים
17 נוספים, ואלה הם לעיתים קרובות, יחידים או עסקים קטנים של קבלני משנה, אנשי
18 מקצוע שנשכרו למתן עבודות בין מזדמנות ובין קבועות, נותני שירותים וספקים
19 שאין עיסוקם במימון ומתן אשראי, שיכולותיהם דלות מאלו של הנושים המוסדיים-
20 מקצועיים ויכולותיהם להתמודד מול מבקשי השירותים מצומצמות יותר, כאשר
21 מבוקשם הוא לעשות לביתם ולפרנסתם.

22
23 11. קריסה כלכלית של חייב פוגעת בנושים המקצועיים, אולם, אין להתעלם
24 מאותם נושים "קטנים", המתמודדים לקיום יומיומי ומי שמנסים להתפרנס מאותה
25 עבודה, ובסופו של יום לא זוכה לקבל את התמורה עבור שירותיו (בגינן אף יצר

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

1 לעיתים התחייבויות כספיות כלפי צדדים שלישיים) – והוא זוכה בסופו של דבר
2 לסכום נמוך מסכום הנשייה.

3
4 12. כידוע, הליך חדלות הפרעון משמעו איזון (שעל-פי רוב קשה ושברירי הוא) בין
5 זכותו של החייב לצאת לדרך חדשה על ידי מתן הפטר מחובותיו, לבין זכותם של
6 הנושים לחלק את נכסי החייב בדרך היעילה והשווה ביותר, תוך השאת שיעור
7 התמורה שיקבלו, ראוי לזכור את אותו נושה "קטן", שיכולתו להתמודד עם נזק
8 כלכלי מוגבלת יותר ממי שהוא נושה מוסדי-מקצועי, שכושר ספיגת הנזק במחיקת
9 החוב של חייב כלפיו רבה יותר מהנושה הרגיל- הקטן.

10 על סוגי נושים: בין "נושה מקצועי" ל- "נושה רגיל"

11
12 13. הרבה למעלה מהדרוש, מצאתי מקום לייחד מספר מילים על ההבחנה בין
13 "נושה מקצועי", לבין מי שאיננו כזה, ולצורך הדיון יכונה "נושה רגיל".

14
15 14. נושה מקצועי - הוא אותו נושה מוסדי, מקצועי, תאגיד בנקאי או פיננסי או גם
16 יחיד שזה עיסוקו, נושה שיכול (ואף חייב לטעמי), לבחון את יכולתו הכלכלית של
17 לקוח להחזיר את האשראי שניתן לו במועד שנקצב והוסכם.

18
19 נושה מקצועי יכול לבחון באופן יעיל ובזמן אמת – עוד בטרם נותן הוא את
20 האשראי או הכספים ללקוח - את התחייבויות הכוללות של הלקוח אל מול נכסיו.

21
22 יכולת הנושה המקצועי לבחון את מצבו הכלכלי של הלקוח הפוטנציאלי בטרם
23 הוא מתקשר עמו גבוהה, וראוי שיימנע ממתן אשראי וכספים ללא הגבלה ללא
24 בטוחות מתאימות או בלא שבחן את ההלימה בין נכסי החייב לבין התחייבויותיו
25 הכספיות.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

1 מתן אשראי בלא בדיקות מקדימות אלה, העברת כספים ללקוח בדרך של
2 הלוואות, בלא בטוחות מתאימות או תוך עצימת עיניים (בין במעשה או במחדל)
3 להלימה שבין נכסי החייב להתחייבויותיו, עלולה לעלות במקרים המתאימים כדי
4 חוסר תום לב מקום שלקוח מגיע לשלב של חדלות פירעון ויהיה מקום ליתן ביטוי
5 ומשקל להתנהלותו זו של הנושה המקצועי.

6
7 זאת ועוד; ומכך אין להתעלם בבואנו לדון בשוויון בין סוגי הנושים לבין עצמם
8 – הנושה המקצועי מתמחר את הסיכון הכלכלי במתן האשראי גם בדרך של מה
9 שמכונה "ריבית הסכמית", שאינה אלא ריבית גבוהה באופן משמעותי מהריבית
10 שידרוש נושה רגיל (אם בכלל) בהחזר החוב.

11
12 היינו – לנושה המקצועי, שכאמור מתן אשראי וכספים היא דרך עיסוקו,
13 יכולת תמרון והגנה רבה – ביחס לעצמו - ובשל כך עלינו לבחון את התנהלותו
14 התקינה במתן האשראי והכספים ללקוחותיו (שהפכו לימים לחייבים) באופן קפדני.
15
16 15. מנגד – הנושה הרגיל, הוא אותו קבלן, איש מקצוע, נותן שירותים, שיכולותיו
17 לבחון איתנות כלכלית בזמן אמת מוגבלת, ואין זה גם מתפקידו ועניינו.

18
19 16. נושים רגילים עומדים – לכאורה - במדרג שווה לנושים המקצועיים בעת
20 חלוקת נכסי חייב שאינם משועבדים או משמשים כבטוחה לחוב, וזאת באותם חובות
21 שהם אינם מובטחים, ונדמה לי שבמקרים המתאימים יהיה נכון לבחון את שאלת
22 תום הלב במתן האשראי או ההלוואה הכספית של הנושה המקצועי – מי, שכאמור,
23 יכול למנוע את מתן האשראי או הלוואה או לצמצמה בהתאם למצב בפועל, ולתת לה
24 את המשקל הראוי.

25

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

17. ייתכן ומכח עקרון השוויון - יש מקום להבחין בין סוגי הנושים בעת חלוקת נכסי חייב בהליך חדלות פרעון, ולהעמיד את החוב על בסיס שווה, בין בהעדפת נושה רגיל על פני נושה מקצועי או בדרך אחרת כמו למשל, על דרך העמדת מצבת החובות של החייב על בסיס ריבית שוויוני – תוך שידוע שממילא הנושה המקצועי מגלם את הסיכון במתן האשראי הכולל במסגרת חישוביו ושיקוליו השונים.

אם חלוקת נכסי החייב בין נושיו לא תהיה מושתתת על בסיס שוויוני, היינו – תוך מתן משקל ליכולת נושה בזמן אמת לבחון את אפשרות הלקוח לעמוד בהתחייבויות שהוא נוטל על עצמו, כי אז לטעמי אחת ממטרות הליך חדלות הפירעון לא מושגת, ופוגעת בנושה הרגיל, ועלולה לגרום לו, בצר לו ובלית ברירה, להפוך אף אותו לחדל פירעון.

18. המקרה שלפניי הוא מקרה מובהק הממחיש זאת. אותו לקוח עיקרי של החייב, שהיה בעבר ספק עבודה גדול למי שהוא "נושה קטן", יצא לו לדרך חדשה, אולם החייב שלפניי, שלא היה אלא נושה רגיל נשכח, נזנח על ידי כל, ונותר לו להתמודד עם קשיי היום יום וקשיי פרנסה. אותו נושה קטן מוצא עצמו בודד אל מול קשיי היום-יום כאשר לא זו בלבד שסכום נשייתו נמחק ועבר מן העולם, נאלץ הוא להתמודד מול נושיו שלו (שחלקם הם נושים מקצועיים), העומדים בפתח ודורשים את כספם חזרה.

19. אם אמרנו בראשית הדברים, שתוכנית ההתייעלות במשרדי הכונס הרשמי נכונה היא בכל הקשור לתיחום הזמנים של הליך פשיטת הרגל, הרי בכל הקשור לשאלת היחס בין האינטרס השיקומי של החייב ובין זכויות הנושים (תוך שימת דגש כאמור לעיל בשוויון בין הנושים לבין עצמם) חסרה היא, ויש לנקוט משנה זהירות לבל תהפוך אותה "רפורמה" לקרדום לחפור בו, ותחת היותה כלי שרת ואמצעי בלבד, תהפוך היא למטרה בפני עצמה.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

מן הכלל אל הפרט

20. ובחזרה לענייננו -

כשלעצמי אינני משוכנע שלא היה נכון או אפשרי בעבר, לנסות ולסייע לחייב לצאת ממעגל החובות, והדברים מקבלים משנה תוקף במיוחד כאשר מדובר בנושיו שהם נושים מקצועיים בלבד וסכום חובותיו הכולל אינו גבוה באופן יחסי, אולם דבר זה לא הסתייע (על אף נסיונות בעלת התפקיד) והנה החייב מתגלגל בהליכי פשיטת רגל שנים ארוכות.

21. נושיו המקצועיים אף פעלו למימוש רכב שהיה בבעלותו, וסכום התמורה הופחת מתביעות החוב.

22. הנאמנת לא חסכה מאמצים, פעלה למימוש נכסי החייב תוך שהיא זכתה לשיתוף פעולה מלא של החייב, ופעלה גם למימוש חלקו של החייב בעזבונו אמו המנוחה.

הנאמנת ציינה כי בבעלותו המשותפת של החייב דירה בעיר מודיעין בה מתגורר החייב עם אשתו וילדיו, עליה רובצת משכנתא שהצטמצמה לאורך השנים, אולם סברה כי בנסיבות העניין אין מקום לממשה, גם בשל העובדה שאשת החייב שהיתה אף היא בהליכי פשיטת רגל, סיימה אותם וזכתה להפטר לפני מספר שנים, וכי החייב התחייב להוסיף לקופת פשיטת הרגל סכום של 40,000 ₪, כך ששיעור הדיודנד לנושים בתיק זה יעמוד על כ- 85% (ברוטו) מסכום החובות הכולל, ובשים לב להתנהלותו השוטפת של החייב, סכומי הכסף שבתיק, ולאור נסיבותיו האישיות של החייב ראוי כי יינתן לחייב הפטר כאמור.

23. בנק אוצר החייל – הפחית משמעותית את תביעת החוב והעמידה על 50,000 ₪ בלבד, והצטרף להמלצת הנאמנת.

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

1 הנושה בנק המזרחי טפחות סבר שאין מקום לקבל את ההצעה, לאור העובדה
2 שלחייב נכס מקרקעין אותו ניתן לממש, וביקש מבית המשפט שלא לאשרה.

3
4 הכנ"ר הצטרף, בנסיבות תיק זה, להמלצתה של הנאמנת.

מימוש דירת מגורי החייב

5
6
7 24. כאמור, בבעלות חייב ורעייתו דירת מגורים, עליה רובצת משכנתא בסכום
8 שאינו גבוה.

9
10 25. לכאורה לפנינו נכס אותו ניתן לממש ולהעשיר את קופת פשיטת הרגל.

11
12 26. האם יש מקום להורות על מימוש הדירה.
13 זו השאלה העומדת לפתחי כעת. התשובה לה, בנסיבות תיק זה ברורה היא
14 מאליה והיא שלילית.

15
16 המדובר בדירת מגורים של החייב, אשתו וילדיו הקטינים. ממילא מימוש
17 הדירה מחייב שמירה על קורת הגג לחייב ולמשפחתו.

18
19 ככל שהבנתי משגת, הרי זו לא דירת פאר, היא לא בשכונה של עוני, וגרים בה
20 אנשים – כמאמר השיר - "כמוך וכמוני".

21
22 משמע – אין המדובר בדירה שאינה תואמת את רמת החיים המתבקשת
23 והמתחייבת ממי שהוא בהליכי חדלות פרעון, אשר היתה מחייבת מתן ביטוי הולם,
24 והיתה מצדיקה מתן הוראות מתאימות.
25

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פ"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

1 27. מכל מקום, ולעניין זה משקל של ממש, הרי בנסיבותיהם האישיות של החייב
2 ומשפחתו, התועלת הכלכלית שתצמח לנושים מהיתרה שתתקבל ממכירת הדירה
3 בהליך זה פחותה באופן משמעותי מהנזק שעלול להגרם לחייב ולבני משפחתו
4 במסגרת הליך זה, לא רק בשל התמשכות ההליך אלא גם בשל הפגיעה הנלווית בהליך
5 מימוש דירת מגורים, וההוצאות הנלוות לו.
6

7 28. אני סבור שנסיבות תיק זה מצדיקות שלא לממש את דירת המגורים ולאפשר
8 לחייב לצאת – בחלוף השנים – לדרך חדשה וזאת כבר עתה.
9

סוף דבר

10
11 29. בסיכומו של יום - אני קובע כי יינתן לחייב הפטר מחובותיו שקדמו למועד צו
12 הכינוס, בכפוף להוספה של סכום של 40,000 ₪ בתוך 60 ימים כהצעתו, וכמוצע על ידי
13 הנאמנת.
14

15 30. על מאמציה של הנאמנת בהליך על מנת לאתר ולממש נכסים, על מנת לנסות
16 ולהגיע להסכמות עם הנושים (ואכן נחלה הצלחה מול בנק אוצר החייל) ופועלה מול
17 בנק המזרחי-טפחות כדי לסייע ולהביא התיק לידי סיום היום – יש לברך.
18

19 31. צו למתן ההפטר יוגש לחתימתי בבא העת.
20

21
22 ניתנה היום, י"ח אב תשע"ז, 10 אוגוסט 2017, בהעדר הצדדים.
23
24
25

בית המשפט המחוזי בתל אביב - יפו

פש"ר 2216-04 ביטון נ' כונס נכסים רשמי תל אביב ואח'

10.8.17

עודד מאור, שופט

1
2